

Y

Bài Viết Của LÊ-NGỌC-OANH
- Ủy-Viên Thư-Viện
Học-Đường -

Trên thực-tế, ngay từ dưới thời Pháp-thuộc cho đến trước thời Đệ-nhị Cộng-Hòa, một số học-đường Trung, Tiểu Học tại Việt-Nam đã có thư-viện, học-cụ khổ hay phòng thí-nghiệm. Tuy nhiên, những thư-viện ở đây đúng ra chỉ là những kho chứa sách tặng dủ hay những phòng cất giữ sách giáo-khoa để cho học-sinh mượn vào đầu niên-khóa, làm tài-liệu căn-bản cho những bài giảng và bài học trong lớp. Đồng thời học-cụ khổ tồn trữ những tranh ảnh, tài-liệu, vật-thực liên-hệ đến chương-trình học, được sử-dụng để hỗ-trợ làm cho bài-giảng thêm sáng tỏ. Như vậy, thư-viện và học-cụ khổ tại học-đường trước đây chỉ đóng góp một cách gián tiếp cho công-việc giáo-dục bằng cách hỗ-trợ với tính-cách phụ-thuộc và thứ yếu cho các bài-giảng và bài học tại nhà trường. Thư-viện như là một định-chế sinh-động đóng góp trực-tiếp cho công cuộc giáo-dục thanh, thiếu-niên về những kiến-thức trong chương-trình học-đường cũng như những kinh-nghiệm trong đời sống xã-hội, và là một động-lực để cải-tiến giáo-dục cả về nội-dung chương-trình lẫn phương-pháp giảng-đạy chỉ là những quan-niệm mới đây tại Việt-Nam. Những quan-niệm mới mẻ này đã đưa tới sự phát-triển mạnh-mẽ hệ-thống thư-viện học-đường. Để hiểu rõ tiến trình phát-triển này, chúng ta hãy lần lượt cứu-mét vấn-đề dưới ba mục sau đây :

- 1) Nguồn gốc của sự phát-triển,
- 2) Tiến-trình phát-triển,
- 3) Những nhu-cầu phát-triển về lượng và về phẩm trong tương lai.

NGUỒN GỐC CỦA SỰ PHÁT-TRIỂN.

Với thiện-ý phát-triển ngành thư-viện tại Việt-Nam, năm 1967, Bác-Sĩ Phó Thủ-Tướng NGUYỄN-LUU-VIÊN, kiêm Tổng-Trưởng Bộ Giáo-Dục, đã yêu-cầu một nhân-viên thuộc Phân-Bộ Giáo-Dục, Cơ-Quan Phát-Triển Quốc-Tế Hoa-Kỳ, Ông JOHN LEE HAFENRICHER, có bằng Cao-Học Sư-Học và Cao-Học Thư-Viện-Học, đã từng có kinh-nghiệm trong việc giúp chính-phủ Né-pal phát-triển ngành thư-viện tại xứ này, nghiên-cứu và hoạch-định việc phát-triển một hệ-thống thư-viện quốc-gia và thiết-lập một cơ-quan thuộc USAID và làm việc bên cạnh chính-phủ Việt-Nam để cố-vấn và hỗ-trợ cho việc phát-triển hệ-thống này. Do đó, Cơ-Quan Phát-Triển Thư-Viện Hoa-Kỳ đã được thành-lập, do chính Ông HAFENRICHER điều-khiển, có nhiệm-vụ yểm-trợ Bộ Giáo-Dục và liên-lạc chặt-chẽ với các Viện Đại-Học, Nha Văn-Khố và Thư-Viện Quốc-Gia, Nha Trung-Học và Nha Tiểu-Học để lo việc phát-triển các hệ-cấp thư-viện từ Thư-Viện Quốc-Gia đến các Thư-Viện Đại-Học và Khảo Cứu, thư-viện chuyên-môn, thư-viện công-cộng, và thư-viện học-đường. Thư-viện học-đường đã được đặt làm căn-bản cho việc phát-triển hệ-thống này. Tiếp đó, là các thư-viện đại-học và khảo-cứu đã được chú trọng đặc-biệt để xây-dựng một nền tảng vững chắc và đào tạo nòng cốt của một lớp quản-thủ thư-viện chuyên nghiệp có khả-năng lãnh-đạo cho ngành thư-viện-học nước nhà.

Để nhấn mạnh về tính-cách thiết-yếu của thư-viện trong sự đóng góp cho công-cuộc cải-tiến giáo-dục sao cho theo kịp với trào lưu tiến-hóa của thế-giới và phù-hợp với toàn bộ tiến trình phát-triển quốc-gia, Ông HAFENRICHER đã trình bày như sau trong bài diễn-văn đọc trước các nhà lãnh-đạo giáo-dục Việt-Nam vào ngày 12.3.1968 tại Bộ Giáo-Dục :

" . . . Trước tiên, những mục-tiêu trường kỳ trong công việc phát-triển quốc-gia hoàn toàn tùy thuộc vào số dân biết chữ, được giáo-dục và huấn-luyện trong một lư-ng kính đầy đủ về các bộ môn và các kỹ-năng cần-thiết cho đời sống của thế-kỷ Hai Mươi này. Điều-kiện tiên-quyết cho nền giáo-dục đa diện này là :

a) Phải duyệt-xét lại các kỹ-thuật và phương-pháp giảng dạy sao cho ăn khớp với công việc sưu-tầm, khảo-cứu, thích hợp với nhiều trình-độ giáo-dục và bố-túc cho những bài-giảng, sự học thuộc lòng và các kỳ thi, và

b) phải sẵn-sàng đón nhận những nguồn kinh-nghiệm và tài liệu tích-lũy từ những quốc-gia đang phát-triển và những xã-hội tân-tiến. Trong các học-viện đủ mọi loại và mọi cấp bậc, thư-viện với sự tuyển-chọn và thủ-đắc sách báo kỹ-càng, tổ-chức chặt chẽ và do những nhân-viên chuyên-nghiệp điều-khiển là những đơn vị giảng-huấn duy nhất có đủ khả-năng để hỗ-trợ một chương-trình giáo-dục chú trọng vào công việc khảo-cứu như vậy . . . '

Cũng trong bài diễn-văn đọc trong buổi lễ khai-mạc tuần lễ Văn-Hóa tại Vĩnh-Long ngày 11.11.1969, Ông HAFENRICHTER đã mô-tả sự lợi-ích của các thư-viện trung, tiểu-học như sau :

'' . . . khởi đầu từ nền giáo-dục tiểu-học, thư-viện đã có thể cung-ứng những thú-vui thuần túy cho các trẻ em chưa biết đọc qua tranh ảnh về các vùng đất thần-tiến, các hình ảnh anh hùng từ các truyện truyền-kỳ, lịch-sử và trong đời sống đương thời và bằng các bức họa mô-tả đời sống của các xứ khác. Trong các lớp tiểu-học, người quản-thủ thư-viện có thể tạo cho trẻ em thú vui đặc biệt qua những giờ kể chuyện này, vẻ đẹp của ngôn từ, giọng nói, điệu-bộ và đề tài câu chuyện sẽ cho các em thấy rõ chân lý căn-bản, nền tảng của quốc-gia trong quá khứ nó đóng góp cho sự hình-thành cá-tính văn-hóa, và sự nhận-thức về vẻ đẹp của chính nền văn-hóa đó.

Khi nền giáo-dục trở nên phức-tạp hơn, một thư-viện học đường tốt sẽ đáp-ứng cho những nhu-cầu tìm-hiểu của học-sinh ngoài những kiến-thức quanh bài giảng và trong sách giáo-khoa. Thư-viện sẽ cung-ứng những tài-liệu cho sự chọn nghề, về những lợi thú nghề-nghiệp và cho những 'chuyện bất thường' xảy ra trong đời sống hằng ngày,

. . . một thư-viện trung-học tốt sẽ tiếp tục phát-triển những thói quen về thư-viện đã được hướng dẫn tại các lớp tiểu-học. Sau đó thì người học-sinh đã bước vào lãnh-vực giáo-dục chuyên

nghiệp hay ra đời làm việc như một người lớn và y sẽ sử dụng thói quen về thư-viện tại các thư-viện đại-học hay trong các thư-viện công-cộng tại địa-phương. Nơi đây, các thư-viện cung ứng những tài-liệu tin-tức, những dữ-kiện chi-tiết một cách rộng-rãi về các nghề-nghiệp, công việc kinh doanh, chính quyền, kỹ-nghệ v.v. . . "

Dựa vào những lợi-ích đó, Ông Hafenrichter đã nhấn mạnh đến nhu-cầu cần phát-triển các thư-viện tiểu-học qua các lời trình bày sau đây trong một bài diễn-văn đọc ngày 11.6.1970 trước buổi họp hàng năm của các vị Ty-Trưởng Tiểu-Học tại Bộ Giáo-Dục :

" . . . Hôm nay, chúng ta đề cập đến một trong những điểm nhiều hy-vọng tốt đẹp nhất : Đó là phát-triển thư-viện tại các trường Tiểu-học Việt-Nam. Điều tôi quả-quyết đó thiết-tưởng là đúng vì trước hết nền giáo-dục tiểu-học đã được trù-liệu để trở thành phổ-thông và hoàn-tất trong năm năm tới đây. Đối với ngành thư-viện, điều đó hàm chứa hy-vọng rằng chúng ta sẽ có dịp làm cho tất cả trẻ em, quảng tuổi 6 tới 11, được sử dụng thư-viện.

Sau nữa, một phần nào lạc-quan của tôi phản chiếu sự nói rộng và hiện-đại-hóa chương-trình tiểu-học. Sẽ thêm chú trọng vào nhu-cầu cộng-đồng, và do đó thêm một số bài học học thích hợp. Đối với thư-viện, đó là trách-nhiệm phục-vụ rất rộng-rãi cả các nhu-cầu giáo-khoa lẫn các nhu-cầu cộng-đồng. Các biến-chuyển lớn lao đó sẽ tạo nên một hoàn-cảnh rất thuận lợi để ngay từ bây giờ chúng ta hướng-dẫn việc phát-triển thư viện, để cho các trẻ em thấm nhuần thói quen về thư-viện. Thói quen này sẽ giúp các em không những trong thời-gian ở tiểu-học mà còn trong suốt đời. "

Trên đây là những ý-kiến làm căn-bản cho công-cúộc phát triển thư-viện học-đường. Công cuộc phát-triển ấy đã được thực hiện như thế nào ?

II. -- TIẾN-TRÌNH PHÁT-TRIỂN.

Muốn khảo-sát sự phát-triển này, chúng ta hãy xét vấn đề dưới ba khía cạnh : Phát-triển về trụ-sở, về nhân-viên, về sách báo học-liệu.

A. TRỤ-SỞ

Nha Trung-Học Bộ Giáo-Dục phối hợp với Cơ-Quan Phát Triển Thư-Viện Hoa-Kỳ thiết-lập dự-án phát-triển các thư-viện kiểu-mẫu tại tất cả các trường Trung-học đệ-nhi-cấp trên toàn quốc với mục-đích làm khuôn khổ cho việc phát-triển toàn-bộ các thư-viện trong hệ-thống học-đường trung-học. Vào lúc khởi đầu dự-án, trên toàn-quốc có 103 trường trung-học công-lập đệ-nhi-cấp và những vị hữu-trách, đã dự trù mỗi năm phát-triển trên dưới 20 thư-viện với sự yểm-trợ của chính-quyền trung-ương và cơ-quan ngoại-viện cho đến khi thiết-lập đủ 103 thư-viện. Dự án đã được thực-hiện như sau :

Năm 1968	22 thư-viện
Năm 1969	08 thư-viện
Năm 1970	08 thư-viện
Năm 1971	12 thư-viện
Năm 1972	12 thư-viện
Năm 1973	20 thư-viện
Năm 1974	25 thư-viện

Tổng cộng : 107 thư-viện

Cho đến năm 1974, có thể nói rằng tiêu-chuẩn về lượng mà dự-án đã đề ra đã được thực-hiện. Tuy nhiên, số trường đệ-nhi-cấp hiện nay đã gia-tăng gấp bội. Mặt khác, về phẩm chất, các thư-viện trung-học này cần phải được chấn-chỉnh rất nhiều. Trong số các thư-viện đã được thiết-lập, một số đã rất xứng đáng trong việc cung-ứng dịch-vụ như các thư-viện Phan-Chu-Trinh và Hồng-Đức tại Đà-Nẵng, các thư-viện Tống Phước-Hiệp, Thủ-Khoa Huên tại Vĩnh-Long. Thư-viện trường Trung học Vũng-Tàu cũng rất xứng đáng chẳng những về việc cung-ứng các dịch-vụ mà còn cả về phương-diện tổ-chức kỹ-thuật chuyên

môn mặc dầu rằng trụ-sở thư-viện cũng như các tiện-ích rất là nghèo-nàn.

Cũng trong năm 1974 này, nhu-cầu phát-triển thư-viện tại các địa-phương gia-tăng mạnh mẽ, dự án cố hữu của trung ương không thể đáp ứng được nhu-cầu và có lẽ Bộ Văn-Hóa Giáo Dục và Thanh-Niên phải nghĩ đến việc phân chia bớt quyền hành trong lãnh-vực này cho các Ty Văn-Hóa Giáo-Dục và Thanh-Niên tại địa-phương dưới sự hướng-dẫn có kế-hoạch và có kiểm-s soát của Bộ.

Riêng về lãnh-vực tiểu-học, ngoài các tủ sách thư-viện được thiết-lập tại một số trường, thư-viện chính danh được thiết-lập tại 08 địa-điểm sau đây :

1. Trường Tiểu-Học Xuân-Lộc Huế
2. Trường Nữ Tiểu-Học Hội-An, Quảng-Nam
3. Trường Nữ Tiểu-Học Tuy-Hòa, Phú-Yên
4. Trường Nữ Tiểu-Học An-Lộc, Bình-Long
5. Trường Nam Tiểu-Học Châu-Đốc, An-Giang
6. Trường Nam Tiểu-Học Phong-Dinh, Cần-Thơ
7. Trường Tiểu-Học Thiềng-Đức, Vĩnh-Long
8. Trường Tiểu-Học Quán-Long, An-Xuyên.

Kể từ năm 1971, việc phát-triển các thư-viện tiểu-học hầu như bị ngưng độn.

Ngoài các thư-viện trung và tiểu-học trên, cũng phải kể đến các thư-viện của các trường sư-phạm tiểu-học. 16 thư-viện đã được thiết-lập cho 16 trường sư-phạm trên toàn-quốc.

Các trường sư-phạm này cần phải hỗ-trợ cho việc thiết-lập các thư-viện tiểu-học trong khu-vực trách-nhiệm.

B. NHÂN-VIÊN :

Nói đến vấn-đề phát-triển nhân-viên là chúng ta phải nói ngay đến việc huấn-luyện. Đối chiếu với các hệ-cấp thư-viện khác, một số lớn nhân-viên đã được huấn-luyện trong ngành thư-viện học-đường ngay trong nước cũng như tại ngoại quốc.

1) Huấn-Luyện Trong Nước :

a) Các khóa huấn-luyện căn-bản 3 tuần-lễ : kể từ 1968-1971, Cơ-Quan Phát-Triển Thư-Viện Hoa-Kỳ đã phối hợp với Nha Trung-Học để tổ-chức 12 khóa huấn-luyện ngắn hạn, đào tạo 74 nhân-viên cho ngành trung-học, chia ra như sau :

NĂM 1968	4 nhân-viên
NĂM 1969	22 nhân-viên
NĂM 1970	28 nhân-viên
NĂM 1971	20 nhân-viên

Tổng-cộng : 74 nhân-viên

Đến Hè năm 1973, Nha Trung-Học Bộ Giáo-Dục nhận trách-nhiệm tổ-chức một khóa huấn-luyện ngắn hạn cho 38 nhân-viên thuộc ngành Trung-học và 01 nhân viên thuộc ngành sư-phạm. Điểm đặc-biệt của khóa huấn-luyện này là học-viên gồm toàn các vị giáo-sư trung-học ngạch đệ-nhi-cấp để chuẩn-bị cho một lớp huấn-luyện Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện kéo dài một niên-khóa tại Đại-Học Sư-Phạm Saigon. Mùa Hè 1974, Nha Trung-Học cũng dự trù tổ-chức một khóa huấn luyện ngắn hạn gồm 40 học-viên. Để cho các vị giáo chức thuộc các trường nhỏ mới thiết-lập nhưng có nhiều thiếu-chí trong việc xây-dựng một thư-viện cho nhà trường, Nha Trung-Học đã nới rộng điều-kiện nhập-học dành cho các học-viên nguyên là giáo-sư ngạch đệ-nhi hay đệ nhứt-cấp. Như vậy, cho đến năm 1974, tổng-số các nhân-viên thư-viện được huấn-luyện cho ngành trung-học là : 74 + 38 + 40 = 152 vị. Riêng ngành Tiểu-học, 9 vị giáo-chức đã được huấn-luyện trong những năm từ 1969 đến 1971 để phục-vụ trong các thư-viện tiểu-học.

Ngành sư-phạm tiểu-học cũng gửi đi huấn-luyện 13 vị giáo-chức để phục-vụ cho 16 thư-viện sư-phạm chia ra như sau :

Năm 1969	4 nhân-viên
Năm 1970	4 nhân-viên
Năm 1971	9 nhân-viên
Năm 1973	1 nhân-viên

Tổng-cộng : 18 nhân-viên

Với số nhân-viên được huấn-luyện kể trên, ngành trung-học và sư-phạm có đủ nhân-số để khai thông cho công việc phát triển thư-viện học-đường. Tuy nhiên, số nhân-viên trong ngành tiểu-học còn khiếm-khuyết rất nhiều. Hơn nữa, các nhân-viên đã được huấn-luyện căn-bản rồi cũng cần phải theo các lớp cao cấp hơn để trau-giỏi kiến-thức cũng như kỹ-thuật chuyên-môn trong ngành thư-viện sau khi đã có một số kinh-nghiệm về ngành này, hữu năng cao tư-cách và giá-trị của các vị giáo-sư quản-thủ thư-viện cũng như để cải-tiến các dịch-vụ tại thư-viện của họ cho đạt được những mục-tiêu mong muốn.

b) Các Khóa Huấn-Luyện Cấp Tốc Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện :

Do Nghị-Định số 2066-GD/NGV/NĐ ngày 11.7.72 và Sự-Vụ-Lệnh số 4042-GD/NGV/SVL ngày 29.12.72 của Bộ Giáo-Dục , 28 vị Giáo-Sư độ-nhị-cấp gồm 26 vị thuộc ngành trung-học và 2 vị thuộc ngành sư-phạm đã được cất cử để theo học lớp huấn luyện Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện tại Đại-Học Sư-Phạm Saigon trong niên-khóa 1972-1973. Những vị này đã được huấn-luyện bổ-túc về những kiến-thức và kỹ-thuật ở trình-độ hậu cử-nhân trong ngành thư-viện để trở thành các Thư-Viện-Trưởng trong các thư-viện trung-học và sư-phạm và để hợp-thành một lớp lãnh-đạo trong ngành thư-viện học-đường. Sau khi tốt-nghiệp hầu hết các vị Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện này hiện đang phục-vụ đặc-lục tại các thư-viện trung-học và sư-phạm, trừ Giáo-Sư Phạm-Hồng-Thanh hiện đang phục-vụ tại Thư-Viện Phủ Tổng-Thống, giáo-sư Nguyễn Văn-Hòa, phục-vụ tại Viện Đại-Học Huế, Giáo-Sư Phan-Nghi-Linh, vào ban giảng-huấn của Trường Đại-Học Văn-Khoa Saigon và Giáo-Sư Nguyễn-Văn-Hường, trở thành chuyên-viên của Hội-Đồng Văn-Hóa Giáo-Dục.

Tiếp theo do Nghị-Định số 652-VHGDTN/NGV/ND ngày 6.4.74 của Bộ Văn-Hóa Giáo-Dục và Thanh-Niên, 26 vị giáo-sư đệ-nhi-cấp khác thuộc ngành trung-học, được cất cử theo học lớp huấn-luyện Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện tại Đại-Học Sư-Phạm Saigon. Hầu hết các vị giáo-sư này đã qua lớp huấn-luyện căn-bản do Nha Trung-Học tổ-chức trong dịp hè 1973. Các vị giáo-sư này sẽ được huấn-luyện một chương-trình cao-cấp thư-viện-học tương đương như 28 vị nêu trên và sẽ trở về nhiệm-sở cũ để đảm-nhiệm những chức-vụ tương-tự.

2) Huấn-Luyện Ở Ngoại-Quốc :

a) Huấn-Luyện tại Úc-Châu : Các vị giáo-sư ngạch đệ-nhi và đệ-nhi-cấp thuộc các trường trung-học và sư-phạm dưới đây đã được Bộ Giáo-Dục cất cử đi tu-nghiệp về ngành thư-viện-học tại Úc-Châu vào năm 1972 :

Ô. Đoàn-Huy-Oánh	Nha Trung-Học
Ô. Đỗ-Thành-Nhung,	Trường Sư-Phạm Saigon
Ô. Hoàng-Đình-Biểu	Trường Trung-Học Kiến-Bường
Cô Đỗ-Thị-Tuất,	Trường Trung-Học Tân-Bình
Ô. Hồ-Mạnh-Trinh,	Trường Trung-Học Châu-Văn-Tiếp
Ô. Lê-Sỹ-Bình,	Trường Trung-Học Phan-Bội-Châu
Cô Lê-Thị Kiều-Tiên,	Trường Sư-Phạm Saigon
Bà Tăng-Thị Hoa,	Trường Trung-Học Hùng-Vương
Cô Trần thị Trúc-Diệp,	Trường Trung-Học Nguyễn-Ah-Vinh
Ô. Trần-Văn-Quân,	Trường Trung-Học Phan Châu-Trình
Ô. Trần-Văn-Dinh,	Trường Trung-Học Nguyễn-Trãi

Trong 11 vị giáo-chức trên đây, chỉ có Quý Ông Hoàng-Đình-Biểu, Hồ-Mạnh-Trinh, Trần-Văn-Dinh và Cô Trần-thị Trúc-Diệp học lấy văn-bằng về thư-viện-học, còn các vị khác chỉ lấy chứng-chỉ. Hiện nay, hầu hết các vị giáo-sư này đã hồi-hương và trở về nhiệm sở cũ phục-vụ.

b) Huấn-Luyện Tại Hoa-Kỳ : Do Nghị-Định số 2677-CD/ND/ĐH2 ngày 12.12.70 của Bộ Giáo-Dục, Ông Trần-Chính-Liên thuộc trường Đại-Học Sư-Phạm Saigon và Ông Lê-Ngọc-Oánh thuộc Nha Trung-Học, đã được cất cử đi tu-nghiệp tại Hoa-Kỳ về ngành

thư-viện học-đường để lấy bằng Cao-Học về Thư-Viện-Học (Master of Librarianship). Theo dự-án tu-nghiệp được sự thỏa-thuận của Bộ Giáo-Dục và Cơ-Quan Phát-Triển Quốc-Tế Hoa-Kỳ, hai ứng-viên này, sau khi tốt-nghiệp, sẽ trở về phục-vụ tại Nha Trung-Học và chịu trách-nhiệm trong việc thiết-lập kế-hoạch và dự-trù ngân-sách cho việc phát-triển các thư-viện trung-học trên toàn cõi Việt-Nam, các vị này cũng phải chịu trách-nhiệm thanh-sát việc tuyển-chọn và thâu-nhận các sách báo học-liệu được mua do quỹ của trung-tương, chịu trách-nhiệm trong việc thiết-lập các tiêu-chuẩn thích hợp cho việc điều-hành các thư-viện trung-học, cho việc thanh-tra và kiểm-soát sự điều-hành các thư-viện trung-học, và phối hợp trong việc bổ-nhậm các giáo-sư quản-thủ thư-viện được huấn-luyện tại Đại-Học Sư-Phạm về các thư-viện trung-học đã được thiết-lập, Các ứng-viên cũng tham-dự vào việc phát-triển nội-dung các giáo-trình của một chươn-trình đào tạo các giáo-sư quản-thủ thư-viện trung-học. Hai vị nói trên đã theo học Ban Thư-Viện-Học tại Kansas State Teachers College tại Emporia, Hoa-Kỳ. Giáo-Sư Trần-Chính-Liên đã tốt-nghiệp vào tháng 5.1972; hồi hương và trở về trường Đại-Học Sư-Phạm phục-vụ như là một quản-thủ thư-viện của Trường này và làm Giám-Đốc các khóa huấn-luyện Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện tại đây. Giáo-Sư Lê-Ngọc-Oánh tốt-nghiệp vào tháng 1.1973 hồi hương và trở về Nha Trung-Học chịu trách-nhiệm về việc phát-triển hệ thống thư-viện trung-học, điều-hành hệ-thống này và tổ-chức các khóa huấn-luyện căn-bản thư-viện-học cho các giáo-sư.

C. SÁCH BÁO HỌC-LIỆU :

Ngoài các ngân-khoản địa-phương, các thư-viện học đường còn được Cơ-Quan Phát-Triển Quốc-Tế Hoa-Kỳ tài trợ để mua sắm sách báo học-liệu. Ngân khoản được phân-phối như sau :

1) Ngành Trung-Học :

<u>Năm</u>	<u>Sách Việt</u>	<u>Sách Anh</u>
1967	350.000,00VN	US\$ 28.000
1968	500.000,00VN	- 12.000
1969	3.000.000,00VN	- 12.000

1970	2.300.000/00VN	US\$ 11.000
1971	5.000.000/00VN	- 20.000
1972	6.000.000/00VN	- 25.000
1973	7.000.000/00VN	- 25.000
1974	7.000.000/00VN	- 30.000

Tổng-cộng : 31.150.000/00VN US\$ 163.000

Ngân-khoản dùng để mua sách Việt được ủy-ngân cho các tỉnh để phân-phối cho các Trường liên-hệ tự mua sắm sách báo. Ngân-khoản mua sách Anh do Cơ-quan Phát-Triển Thư-Viện Hoa-Kỳ tự đảm-trách việc đặt mua, thiêu nhận và phân-phối cho các trường.

Ngoài ra, trong năm 1974, Cơ-quan Văn-Hóa Pháp đã gửi tặng Nhà Trung-Học 82 rương sách, mỗi rương có 100 món đồ gồm sách vở về khoa-học, triết-học, văn-chương và các dụng-cụ toán-học và hội-họa. Tòa Đại-Sứ Tân-Tây-Lan cũng gửi tặng Nhà Trung-Học 82 bộ sách, mỗi bộ gồm 9 nhan-đề liên-quan đến lịch-sử, địa-dữ và văn-minh Tân-Tây-Lan. Những rương-sách và bộ sách này sẽ được phân-phối cho các thư-viện trung-học.

2) Ngành Tiểu-Học :

<u>Năm</u>	<u>Sách Việt</u>	<u>Sách Anh</u>
1967	25.000/00VN	US\$ 19.000
1970	200.000 -	
1971	1.500.000 -	
1972	21.000.000 -	
1973	21.000.000 -	
1974	20.000.000 -	

Tổng-cộng : 63.725.000/00VN US\$ 19.000

III.- NHỮNG NHU-CẦU PHÁT-TRIỂN VỀ LƯỢNG VÀ VỀ PHẠM TRẠNG TƯƠNG LAI :

Với nhu-cầu bành-trướng ngành thư-viện học-đường mỗi ngày một gia-tăng cũng như những đòi hỏi về sự sắp đặt nhân sự và sự tổ-chức trụ-sở và sách báo học-liệu theo kỹ-thuật chuyên-môn mỗi ngày một trở nên thiết-yếu, vấn-đề hoàn thiện

các cơ-cấu chỉ-đạo cũng như việc soạn-thảo các qui-tắc tiêu chuẩn cho việc tổ-chức trụ-sở, sách báo học-liệu cùng việc ban hành những qui-chế về nhân-sự lại được đặt ra.

A. Chính-Bị Cơ-Cấu :

1. Tại Trung-Ưng : Nha Chương-Trình và Pháp-CHế thuộc Bộ Văn-Hóa Giáo-Dục và Thanh-Niên nên thiết-lập một Ban gồm các chuyên-viên chịu trách-nhiệm về việc phác-họa các kế-hoạch phát triển hệ-thống thư-viện học-đường trong toàn-bộ, dự-trù ngân-sách tài-trợ cho kế-hoạch này, tổ-chức các Ủy-Ban Tuyển-Chọn sách báo học-liệu để hình-thành một cuốn tuyển tập căn-bản cho thư-viện học-đường thiết-lập các tiêu-chuẩn cho việc tổ-chức và điều-hành trụ-sở, nhân-viên và sách báo học-liệu, soạn thảo qui-chế cho các Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện Học-Đường, cộng-tác với Nha Nhân-Viên trong việc phối trí nhân-sự, cũng như đóng góp vào việc phát-triển chương-trình huấn-luyện giáo-sư quản thủ thư-viện học-đường.

Nha Hành-Chánh Bộ Giáo-Dục sẽ chịu trách-nhiệm trong việc thầu nhận các sách báo học-liệu được đặt mua do ngân-sách ngoại-viện hay ngân-sách quốc-gia và phân-phối cho các địa-phương phương, thanh-sát về phương-diện chuyên-môn, sự thực-hiện các dự-án phát-triển và sự điểu-hành các thư-viện học-đường, thu nhận và phân-tích các phúc-trình, báo-cáo từ địa-phương và lập bảng thống-kê về các dữ-kiện liên-quan đến việc phát-triển thư-viện học-đường.

Đây là hai cơ quan trung-ương liên-hệ đến việc quyết-định chính-sách, yểm trợ và thanh-sát các hoạt-động nhằm phát triển hệ-thống thư-viện học-đường tại các địa-phương.

2. Tại Các Ty Văn-Hóa, Giáo-Dục và Thanh-Niên : nên thiết-lập chức-vụ phối-hợp-viên thư-viện học-đường, viên-chức này nên lựa chọn trong số các vị giáo-sư quản-thủ thư-viện học đường đã tốt-nghiệp khóa huấn-luyện 9 tháng tại Đại-Học Sư Phạm Saigon. Các Phối-hợp-Viên này có trách-nhiệm thiết-lập kế-hoạch phát-triển thư-viện học-đường trong tỉnh, dự trù ngân sách và tìm nguồn tài-trợ cho dự án phát-triển, hướng-dẫn, đôn

đốc và thanh-sát các hoạt-động thư-viện tại các học-đường trong phạm-vi trách-nhiệm, lập các phúc-trình, báo-cáo về tình-trạng thư-viện tại địa-phương. Các dự-án phát-triển thư-viện học-đường tại địa-phương cũng cần được trình lên các cấp-bộ trung ương để xin duyệt-nét, chấp-thuận và xin yểm-trợ về nhân-sự, tài-chánh và chuyên-môn.

B. Các Vấn-Đề Pháp-Chế...

Để gia-tăng phẩm-chất của các thư-viện học-đường, Bộ Văn-Hóa, Giáo-Dục và Thanh-Niên cần soạn-thảo các tài-liệu sau đây làm căn-bản pháp-lý cho việc phát-triển.

1) Tiêu-chuẩn cho Thư-Viện Học-Đường : ấn-định các tiêu chuẩn về trụ-sở thư-viện, tiện-ích, đồ trang-bị, nhân-viên, sách báo, học-liệu và các tiêu-chuẩn về dịch-vụ. Các tiêu chuẩn này không những chỉ được ấn-định về lượng mà còn về phẩm chất nữa.

2) Qui-Chế Cho Các Giáo-Sư Quản-Thủ Thư-Viện : liên-hệ đến nhiệm-vụ, điều-kiện, tư-cách, quyền-lợi về số giờ làm việc lương bổng, phụ-cấp, ngạch trật, tương quan giữa học-đường và thư-viện cũng như giữa hiệu-trưởng và giáo-sư quản-thủ thư-viện v.v. . .

3) Chương-Trình Huấn-Luyện Thư-Viện-Học : ấn-định những điều-kiện tiên-quyết để theo học ngành này, các giáo-trình được giảng dạy, mục-tiêu môn-học, nội-dung chương-trình và thể-thức lượng giá.

Sau khi Bộ Văn-Hóa Giáo-Dục và Thanh-Niên đã củng-cố xong cơ-cấu và các vấn-đề pháp-chế, đương nhiên công việc phát triển hệ-thống thư-viện học-đường sẽ được thực-hiện một cách tốt đẹp và chúng ta có quyền hy-vọng ở một tương-lai sáng lạn khi thư-viện là một trung-tâm của sự học-hỏi, sưu-tầm tại các học-đường Việt-Nam.

A B S T R A C T :

THE DEVELOPMENTAL PROCESS OF SCHOOL LIBRARIES
IN VIETNAM TO-DAY

by LÊ-NGỌC-CÁNH

Commissioner of School-Libraries.

In this article, the author describes the school libraries development in Vietnam : its cause, its evolution, its future needs in quantity and quality.

He analyses the developmental process under three aspects : quarters, staff and materials. He insists on strengthening the systematic organizations from the central to the local governments, and on establishing the standards relevant to functioning the school libraries, preparing the statutes for teacher-libraries, and developing course content of a curriculum of teacher librarian formation in order to render the school-libraries more adequate to the objective of improving education.

: CÁO LỖI :

THƯ VIỆN TẬP SAN số 21 với chủ đề Thư Viện Học Đường nên Đan Diên Tập đã phải gác lại

một số bài thông thường, trong đó có loạt bài rất có giá trị của soạn giả Nguyễn-Xuân mang tựa đề " Văn khố Việt Nam dưới thời Pháp thuộc và những di sản văn hóa của triều Nguyễn ".

Đan Diên Tập thành thật cáo lỗi cùng bạn Nguyễn Xuân và một số bạn khác đã gửi bài cho TVTS.